

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. ve věci **žalobkyně: S. K.**, nar. „X“, státní příslušnost Kazachstán, bytem „X“, zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, sídlem Kovářská 4, Praha, proti **žalovanému: Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.5.2014, č.j. OAM-374/ZA-ZA14-HA03-2013, e.č. B001895,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, ze dne 20.5.2014, č.j. OAM-374/ZA-ZA14-HA03-2013, e.č. B001895, **se zrušuje pro vadu řízení** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 300,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Organizaci pro pomoc uprchlíkům **se přiznává** náhrada hotových výdajů ve výši 600,- Kč, která mu bude vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se v žalobě podané v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20.5.2014, č.j. OAM-374/ZA-ZA14-HA03-2013, e.č. B001895, kterým nebyla podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) žalobkyni udělena mezinárodní ochrana.

Žalobkyně v žalobě uvedla, že v případě nuceného návratu do Kazachstánu se obává pronásledování ze strany státních orgánů, včetně nelidského zacházení a mučení, neboť poskytla rozhovor novinářům o násilnostech páchaných státními orgány při zásahu policejních

jednotek proti demonstrantům ve městě Žanaozen. Byla vyhledána příslušníky policie, kteří ji donutili, aby k nim přisedla do přistaveného automobilu a prohledávali jí osobní věci, například mobilní telefon. Policie jí vyhrožovala zabitím v případě, že bude pokračovat v informování veřejnosti o násilnostech ve městě Žanaozen. Zároveň byla žalobkyně v zaměstnání přerazena na horší pracovní pozici a bylo jí ze strany vedení sděleno, že může o zaměstnání i přijít, zejména pokud bude usilovat o zrušení svého členství ve straně Nur-Otan. Žalobkyně poskytla řadu důkazních materiálů, včetně fotografií a dokumentárního filmu, v němž osoby poskytují svědectví o násilnostech ve městě Žanaozen. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí není zřejmé, jak se s těmito důkazy správní orgán vypořádal, jak dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla nikdy policií zadržena. Dále není zřejmé, z jakého důvodu správní orgán předem vyhodnotil předložené důkazní materiály jako nedostatečně relevantní a nevztahující se dostatečně konkrétně k výpovědi žalobkyně a proč nepřistoupil k jejich překladu do českého jazyka. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nevyplývá, na základě jaké úvahy správní orgán vyhodnotil hrozby zabitím ze strany policie jako jednání nedostatečně závažného charakteru a co měl na mysli tím, že se žalobkyně nepokusila kontaktovat kompetentní orgány se žádostí o pomoc.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že z výpovědi žalobkyně nevyplývá, že by se do politického dění v Kazachstánu nějakým způsobem stabilně zapojovala, neúčastnila se aktivně protestních demonstrací a její jedinou náhodnou účast na protestní akci, kdy bylo do účastníků stříleno, není možné považovat jako její osobní pronásledování. Přestože žalobkyní popisované jednání policistů lze považovat za neadekvátní a protizákonné, správní orgán nikterak nesnižuje možnou závažnost těchto přestupků, ani toto však nepovažuje za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalobkyně nikdy nebyla policejními orgány zadržena, vyslýchána či obviněna z nějakého trestného činu. Žalobkyně se překračováním pravomocí policie nezabývala a nepokoušela se kontaktovat kompetentní orgány se žádostí o pomoc. Správní orgán při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska důvodů pro udělení azylu vycházel především z výpovědi žalobkyně, doložených materiálů a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Kazachstánu. Žalobkyní doložené písemnosti nemění nic na učiněných závěrech žalovaného a jsou podrobně v rozhodnutí zhodnoceny. Žalovaný se při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti.

V replice žalobkyně mimo jiné uvedla, že poté, co poskytla několik interview novinářům, policisté jí opakovaně hrozili, ve snaze zamezit jejímu dalšímu šíření informací, a to například dalším sledováním, zabitím či znásilněním. Žalovaný chybně interpretuje zákon o azylu, neboť pod pojem uplatňování politických práv a svobod lze podle něj podřadit například aktivní účast na demonstraci, nikoliv však již svědectví o takové demonstraci. Přitom poskytnutí svědectví o brutálním zásahu policie je bezpochyby uplatněním politického práva podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný dále chybně interpretuje ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu, neboť dovozuje, že opakované adresné zadržení žalobkyně včetně výhrůzek sledováním, znásilněním a zabitím, bude-li pokračovat v uplatňování svého politického práva, není pronásledováním. Žalobkyně přitom měla pádný důvod těmto hrozbám policie subjektivně věřit. Opatřené zprávy podporují tvrzení žalobkyně týkající se snahy vládního režimu zbavit se nevhodných svědectví o brutalitě vládního režimu. Namísto zohlednění skutkového stavu popsaného v těchto zprávách však žalovaný na několika místech tvrzení žalobkyně zpochybňuje na základě svých nepodložených úvah. Žalobkyně předložila

důkazní materiály v podobě novinových článků, fotografií a videa na datovém nosiči – flashdisku. Žalovaný jen některé z materiálů přeložil a seznámil se s jejich obsahem. Těmito materiály se však žalovaný v odůvodnění samotného rozhodnutí nijak nezabýval. Žalobkyně však jasně stavěla předložené důkazy do kontextu své vlastní konzistentní výpovědi. Zejména vypověděla, že se obává mučení, jako bylo způsobeno aktivistce R. T. a že se obává zabití, jako se stalo A. B., neboť i ona sama poskytla novinářům svědectví o témže policejním zásahu. Některé důkazní materiály nebyly provedeny a přeloženy vůbec, s odkazem na jejich kazašský jazyk a na řízení vedené na žádost žalobkyně v ruštině. Některé materiály nebyly přeloženy do českého jazyka, s odkazem na nehospodárnost řízení s tím, že nemají žádný přímý vztah k žalobkyni samotné, aniž by bylo patrné, z čeho tak žalovaný dovozuje. Rovněž mohla být žalobkyně vyzvána k doplňujícímu pohovoru, v němž by byla dotázána na relevanci předmětného záznamu a listin. O tom, že nebyly předložené materiály přeloženy se žalobkyně dozvěděla až ze žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalobkyně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 50/2003, sp. zn. 5 Azs 12/2012 a sp. zn. 6 Azs 235/2004. Na základě této judikatury měl žalovaný v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které by výpověď žalobkyně vyvrátily. Žalovaný se však ve skutečnosti omezil pouze na spekulaci, jak měly vládní složky postupovat či jak se měla žalobkyně bránit, namísto shromáždění důkazů, které by tvrzení žalobkyně vyvracely.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty po doručení napadeného rozhodnutí dle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud se nejprve zabýval námitkami žalobkyně procesního charakteru, a to tím, zda byly provedeny veškeré potřebné důkazy, tak aby bylo možno na jejich základě učinit závěr ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Soud připomíná, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.12.2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004, www.nssoud.cz, postačí, pokud žadatel o udělení azylu (mezinárodní ochrany) své pronásledování prokáže vlastní věrohodnou výpovědí. Pochybuje-li správní orgán o její věrohodnosti, je na něm, aby zajistil důkazy, které věrohodnost výpovědi vyvrátí či zpochybní. Dále z tohoto rozhodnutí vyplývá, že je-li o zemi původu žadatele známo, že stav dodržování lidských práv vykazuje značné nedostatky, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že při protirežimních demonstracích dochází k nezákonnému zadržování a zatýkání občanů bezpečnostními složkami, a to bez možnosti kontroly civilními orgány státu, k nevyšetřenému mizení osob atd., pak tyto skutečnosti musí správní orgán zohlednit v situaci důkazní nouze, a to ve prospěch žadatele o azyl. Naopak, je-li země původu žadatele o

azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován.

V dané věci žalobkyně vedle své výpovědi předložila i další důkazy v ruském a kazašském jazyce, z nichž dokumenty v kazašském jazyce žalovaný nepřekládal, a to s odůvodněním, že žalobkyně ve své žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že řízení má být vedeno v jazyce ruském, a proto žalovaný nemohl materiály doložené žalobkyní v jazyce kazašském použít jako podklad pro vydání rozhodnutí. Předně je třeba konstatovat, že ze správního řádu ani ze zákona o pobytu cizinců nevyplývá nemožnost přeložit listiny, které jsou v jiném jazyce, než v jazyce ve kterém komunikuje žadatel, v daném případě žalobkyně. Soud konstatuje, že žalovaný byl oprávněn pořídit překlady podkladů v kazašském jazyce. Jinou otázkou pak samozřejmě je, zda bylo nutné tyto podklady překládat, tedy zda jejich překlad byl nutný s ohledem na povinnost žalovaného zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí stejně jako ze správního spisu nelze zjistit, co by měly podklady v kazachštině předložené žalobkyní obsahovat a prokazovat. Žalobkyně sama to konkrétně neuvedla, žalovaný se jí na to nedotázal a vzhledem k tomu, že překlad neopatřil, je zřejmé, že není vůbec správnímu orgánu známo, co tyto podklady obsahují. Absenci překladu by bylo možno akceptovat, kdyby byla žádost žalobkyně zcela zjevně nedůvodná. Žalovaný se však mylí, pokud za uplatňování politických práv a svobod považuje pouze aktivní účast na politickém životě Kazachstánu. Mezi nejstarší a zároveň nejdůležitější politická práva patří i svoboda projevu, která v sobě zahrnuje svobodu informace šířit i přijímat, přičemž se nejedná pouze o informace hodnotícího charakteru (názorů konkrétní osoby), ale může se jednat i o informace faktické. V daném případě tak pod svobodu slova spadá i cizí vůlí neovlivňované informování o zásahu policie, který se udál ve městě Žanaozen.

Shora uvedené však neznamená, že by právě žalobkyně musela být v zemi původu pro uplatňování svobody projevu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný však v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí (str. 8) konstatuje z materiálů předložených žalobkyní případ A. B., který o zásahu policejních orgánů svědčil před soudem a posléze byl zabit. O této osobě žalobkyně tvrdí, že to byl její známý. Ve Výroční zprávě Amnesty International 2013, která tvoří podklad rozhodnutí a je obsažena ve správním spise, je obsáhle popisován případ v Žanaozenu i v souvislosti s R. T., která byla jednou z hlavních kontaktních osob pro média a následně byla odsouzena k sedmi letům odnětí svobody. Lze tak učinit dílčí závěr, že osobám poskytujícím médiím informace o násilnostech v Žanaozenu ze strany policejních orgánů mohou hrozit sankce ze strany státních orgánů Kazachstánu. Jestliže žalobkyně tvrdí, že je jednou z těchto osob a obává se o svůj osud v případě návratu do Kazachstánu z důvodů postihu za informování veřejnosti o střelbě do demonstrantů, nelze bez dalšího dojít k závěru, že její azylový příběh je z pohledu zákona o azylu zcela irrelevantní. Žalovaný však závěr o nedůvodnosti žádosti žalobkyně učinil, aniž by se seznámil s veškerými podklady, které byly žalobkyní předloženy, nebo aby se zajímal o jejich konkrétní obsah a vyzval žalobkyni k vyjádření, co obsahují a mají prokazovat. Závěr žalovaného je tak předčasný a nemá dostatečnou oporu ve správním spise.

Soud v této souvislosti poukazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, ze které vyplývá, že v případě, že úvahy a závěry žalovaného nenacházejí podklad ve správním spise, je nutno takové rozhodnutí považovat za vadné podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. (srov.

rozsudek NSS ze dne 22.1.2004, 4 Azs 55/2003; rozsudek KS Brno ze dne 25.10.2007, 30 Ca 258/2005, www.nssoud.cz).

Z tohoto důvodu přistoupil soud ke zrušení napadeného rozhodnutí bez nařízení jednání pro vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku. Žalovaný bude v dalším řízení nucen znovu vyhodnotit veškeré opatřené podklady včetně těch, které předložila žalobkyně či bude muset podrobně vysvětlit, proč některé důkazy předložené žalobkyní nebyly provedeny.

Žalobkyně měla v projednávané věci plný úspěch, proto soud mohl podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložit žalovanému povinnost zaplatit jí náhradu nákladů řízení. Žalobkyně vyčíslila svůj požadavek na náhradu hotových výdajů sestávající se z poštovného ve výši 60,- Kč, 1 hodinu tlumočení ve výši 350,- Kč, a jízdné ve výši 302,- Kč, avšak žalobkyně, i přes výzvu soudu k doložení důkazů k nákladům řízení, svůj nárok nijak nedoložila tak soud nemohl tomuto návrhu vyhovět. V této souvislosti však považuje soud za nutné poukázat na náleze Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, podle kterého „[z]ákladu rovnosti účastníků řízení ve smyslu článku 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod naplňuje přiznání paušální náhrady coby náhrady hotových výdajů podle jejich demonstrativního výčtu v § 137 odst. 1 občanského soudního řádu i účastníkovi řízení, který advokátem zastoupen není, a to v situacích, v nichž by účastníkovi řízení zastoupenému advokátem byla přiznána taková náhrada podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.“ Závěry Ústavního soudu lze bez dalšího vztáhnout i na projednávanou věc. Podle § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném od 1.1.2006 (dále jen „advokátní tarif“), náleží advokátovi náhrada účelně vynaložených hotových výdajů v souvislosti s poskytnutím právní služby ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, nedohodl-li se advokát s klientem na jiné paušální částce. V posuzovaném případě učinila žalobkyně jeden úkon, a to podání žaloby ve znění jejího doplnění. Z tohoto důvodu soud s přihlédnutím k citovanému nálezu Ústavního soudu přiznal žalobkyni částku ve výši 300 Kč, jež představuje paušální náhradu hotových výdajů.

Usnesením ze dne 20.10.2014, č.j. 75 Az 4/2014-39, byl žalobkyni ustanoven podle § 35 odst. 8 s.ř.s. zástupce, a to Organizace pro pomoc uprchlíkům. Zástupce sice uplatnil nárok na odměnu podle advokátního tarifu, avšak vzhledem k tomu, že se nejedná o osobu, která by poskytovala specializované právní poradenství podle zvláštního zákona (srov. ustanovení § 35 odst. 8 ve spojení s ustanovením § 35 odst. 2 s.ř.s.), odměna podle advokátního tarifu jí nenáleží. Soud tak mohl přiznat pouze paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300,- Kč, a to s ohledem na již citovaný náleze Ústavního soudu. Za úkon právní služby poskytnutý žalobkyni po ustanovení zástupce lze považovat toliko repliku ze dne 19.1.2015 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a dále lze zástupci přiznat paušální náhradu související s převzetím věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], celkem tedy soud přiznal zástupci žalobkyně náhradu hotových výdajů ve výši 600,- Kč, která bude uhrazena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem v obvyklé lhůtě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 18. května 2015

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová